

允言老師合成文本

允言老師 ê 論文「台語變調系統實作研究」有用著 17 段文本，

希望這 17 段錄音稿 ē-tàng 來當做台語界論文實驗 ê 標準，

需要照原作者 ê 文稿 kah 允言老師 ê 本調標記。

- 有羅馬字 ê 就是 beh 唸 ê 文稿。
- # 代表前一字唸本調

0612-8 段觀察文本

1.

「恁 kiám 無講，猶有四 gèh-jit_#，tsiū 收割_#的時_#到_#嘛_#？我共恁講，擲目看園_#已經熟_#，通割_#啦_#。」

“Lín kiám bô kóng, iáu ū sì gèh-jit, tsiū siu-kuah ê sî kàu--mah? Guá kā lín kóng, giáh-bák khuànn hîng í-king sik, thang kuah--lah.”

2.

我若問遐_#的兄弟_#講。「恁有想欲閣轉來西部_#ah-bô_#？」佢講：「想_#是 uē 想_#，總是後山_#塗_#真黏_#，」意思_#是行袂開跤_#，因為好趁食_#，呔有影後山_#的塗_#有黏_#咧_#？

Guá nā m̄ng hia ê hiann-tī kóng, “Lín ū siūnn-beh koh tng-lâi sai-pōo ah-bô?” In kóng, “Siūnn sī uē siūnn, tsóng--sī āu-suann thôo tsin liâm,” ì-sù sī kiànn buē khui-kha, in-uī hó thàn-tsiáh, thài ū-iánn āu-suann ê thôo ū liâm—leh?

東部傳道見聞記，陳降祥著，1961

Tang-pōo Thuân-tō Kiàn-bûn-kì, Tân Kàng-siông tù, it kiú liók it

ah-bô (抑無, ah 唸再變調, 口語調第 1 調)

uē (會, 北部倚泉腔)

3.

到彼 ē-àm #, oo-àm-mî # 逼倚 #, 四圍 # 攏安靜 # 的時 #, Má-lī # 的心 # 就漸
漸感覺孤單 # 不安 #、驚惶 #。因為伊攏毋捌一个 # 佇這款 # 暗氈 # 的所在 # 過
暝 #。所以 Má-lī # 只有抱狗仔 # 佇伊的身邊 # 毋敢睏 #, 來咧張持 #。

Kàu hit ē-àm, oo-àm-mî pik-uá, sì-uī lóng an-tsīng ê sī, Má-lī ê sim tsiū
tsiām-tsiām kám-kak koo-tuann put-an, kiann-hiann. In-uī i lóng m̄-bat
tsit ê tī tsit-khuán àm-sàm ê sóo-tsāi kè-mê. Sóo-í Má-lī tsí-ū phō káu-á
tī i ê sin-pinn m̄-kánn khùn, lâi teh tiunn-tī.

4.

Má-lī # 有時 # 著 īng 雙手 # 來掩伊的目矙 #, 有時 # 窒密伊的耳空 #, 驚了看
著 sím-mih #, 聽著 sím-mih #。實在 # Má-lī # suè-suè # 的心 # 攏無法度 #
通擔當這種 # 的驚惶 #。

Má-lī ū-sī tiòh īng siang-tshiú lâi am i ê bák-tsiu, ū-sī that-bát i ê hī-
khang, kiann-liáu khuànn-tiòh sím-mih, thiann-tiòh sím-mih. Sít-tsāi
Má-lī suè-suè ê sim lóng bô huat-tōo thang tam-tng tsit-tsióng ê kiann-
hiann.

草堆頂的眠夢——兒童宗教故事, 黃懷恩著, 1955

Tsháu-tui-tíng ê Bîn-bāng — Jī-tông Tsong-kàu Kòo-sū, Ng Huai-un tù, it
kiú ngóo ngóo

5.

有一日#我佇 kue-lōo #teh 行有拄著一个#細漢囡仔#兇兇走竄#kè #去。彼時#落雪#拄仔 tsînn#、kue-lōo #滂滂#。彼个囡仔#無 suè-jī #, teh 走#的時#跤#著觸跋倒#。

Ū tsit-jit guá tī kue-lōo teh kiann ū tú-tiòh tsit ê suè-hàn gín-á hong-hiong tsáu tshuàn kè--khì. Hit sî lòh-seh tú-á tsînn, kue-lōo tshî-tshî. Hit ê gín-á bô suè-jī, teh tsáu ê sî kha tiòh-tak puah-tó.

---台日大辭典(台文譯本)--
tsînn [晴] 好天氣。

6.

Kè 幾日#閣得著機會#通結謙遜#、溫柔#的 ké-tsí #, 就是我的查某囡#的頭家娘#閣來 guán 兜#bāi#--伊(隨前變調)。我想我著共伊 hē 前日#所講#的毋著#, 總是我真毋愛#, iáu-kú 我 lōo-bé#共伊 hē#。頭家娘#khuànn-kinn 我 án-ni #, 不止奇怪#, 看伊的款式#親像知伊也有毋著#。欲去#的時#共我講: 「你的查某囡#若欲請 tuà teh 過一禮拜#也通#。」

Kè kuí jit koh tit-tiòh ki-huē thang kiatt khiam-sùn, un-jiû ê ké-tsí, tsiū-sī guá ê tsa-bóo-kiánn ê thâu-ke-niû koh lâi guán tau bāi--i. Guá siūnn guá tiòh kā i hē tsing-jit sóo kóng ê m̄ tiòh, tsóng--sī guá tsin m̄-ài, iáu-kú guá lōo-bé kā i hē. Thâu-ke-niû khuànn-kinn guá án-ni, put-tsí kî-kuài, khuànn i ê khuán-sit tshin-tshiūnn tsai i iā ū m̄-tiòh. Beh khì ê sî kā guá kóng, “Lí ê tsa-bóo-kiánn nā beh tshiánn tuà teh kè tsit lé-pài iā thang.”

新聞的雜錄, 1913

Sin-bûn ê Tsáp-liók, it kiú it sam

---台日大辭典(台文譯本)---

bāi [覓] (1) 探訪。 (2) 走 chhōe。 (3) 附 tī 動詞後表示試意。

lōo-bé [路尾] (1) 路 ê 尾端。 (2) 結局，最後。

伊(隨前變調)

hē(會)

7.

外國人# 呵咾咱的台灣# 秀麗#；有影#，老實無 tshò-gōo #。咱台灣# 的山# 極雄壯#、極有變化#，閣再是極蒼翠#、極醒目#。時常# 有銀色# 的雲#，在遐# 的青 ling-ling# 的山尖# 的中間# teh 滾 teh 夯#。所以坐船對海中央# 遠遠看#，的確是非常# 嬌#。毋若 án-ni #，就是對近近看#，台灣頭# 到尾# 不論佗落一所在#，樹木# 不時# 青翠#、花草# 不時# 豔盛#；有奇巧# 的尾蝶# 佇彼中間# teh 舞#、好聲# 的蟲豸鳥隻# teh 啼 teh 唱#，宛然# 是一个# 大公園#。

Guā-kok-lâng o-ló lán ê Tâi-uân siù-lê; ū-iánn, láu-sit bô tshò-gōo. Lán Tâi-uân ê suann kik hiông-tsòng, kik ū piàn-huà, koh-tsai sī kik tshong-tshui, kik tshénn-bák, sī-siông ū gîn-sik ê hūn, tsāi hia-ê tshenn-ling-ling ê suann-tsiam ê tiong-kan teh kún teh giâ. Sôo-í tsē-tsûn tuì hái tiong-ng hñg-hñg khuànn, tik-khak sī hui-siông suí. M̄-nā án-ni, tsiū-sī tuì kīn-kīn khuànn, Tâi-uân thâu kàu bué put-lūn tó-lòh tsit sóo-tsāi, tshiū-bák put-sī tshenn-tshui, hue-tsháu put-sī iām-sīng; ū kī-khá ê bué-iáh tī hit tiong-kan teh bú, hó-siann ê thâng-thuā tsiaú-tsiah teh thī teh tshiunn, uán-jian sī tsit ê tuā kong-hñg.

---台日大辭典(台文譯本)---

tó-lòh [何落] 何處，何方。

8.

親像 án-ni 來講，在咱台灣 近近一霎仔久 的工夫，愛山 tsiū 有山、愛海 tsiū 有海；欲熱 tsiū 有熱、寒 tsiū 有寒。所以通講台灣 是一個 小東洋。咱台灣 有這款 天然 的好景、好氣候，將來 若是閣 īng-sim ke 人 的工夫 大大來整頓，的確會成做東洋 的大公園，予東洋 的人 集倚來享福 安樂。

Tshin-tshiūnn án-ni lâi kóng, tsāi lán Tâi-uân kīn-kīn tsit-tiap-á-kú ê kang-hu, ài suann tsiū ū suann, ài hái tsiū ū hái, beh juáh tsiū ū juáh, kuānn tsiū ū kuānn. Sóo-í thang kóng Tâi-uân sī tsit ê sió Tang-iūnn. Lán Tâi-uân ū tsit-khuán thian-jîân ê hó-kíng, hó khì-hāu, tsiong-lâi nā-sī koh īng-sim ke lāng ê kang-hu tuā-tuā lâi tsíng-tùn, tik-khak ē tsiānn-tsò Tang-iūnn ê tuā kong-hng, hōo Tang-iūnn ê lāng tsíp-uá lâi hióng-hok an-lók.

十項管見，蔡培火著，1924

Tsáp Hāng Kuán-kiàn, Tshuà Puê-hué tù, it kiú jī sù

0705-9 段試驗文本

1.

論寫白話字 # 較贏寫中國字 #, tsiū 是 kuē # 寫 #, 閣逐字 # 有字通寫 #, 因為中國字 # 不止僂寫 #, 淺學 # 的人 buē-hiáu-tit # 寫較深 # 的字 #, 抑攏 buē-hiáu-tit # 寫 phue #; 設使有時 # 寫批 #, 其中常 # īng 土字 #, 攏無 kué-seh #, 予看 phue # 的人 # buē (袂) 明伊的意思 #, tsiū uē tshò-gōo #, 若是博學 # 的人 # 寫批 #, 較常 # 是用 # 深 # 的字眼 #, 予人看了 # 攏 buē-hiáu-tit #, 毋值著 # 寫白話字 # 的批 #, 逐句 # 分明攏 buē tshò-gōo #, 抑是 kuē # 寫 #, 人 # 若學寫 #, 檢采 tsit-géh-jit #, 檢采幾若 géh-jit #, 不論 ta-poo-lâng #, 婦人人 #, 以及囡仔 #, 攏總 uē-hiáu-tit # 寫批 #, 閣所寫逐句 # 分明 #, 予看 phue # 的人 # 一盡 uē-hiáu-tit # 伊的事 #, 免致錯誤 #。

Lūn siá pèh-uē-jī khah-iānn siá Tiong-kok-jī, tsiū-sī kuē siá, koh tak-jī ū jī thang siá, in-uī Tiong-kok-jī put-tsí oh siá, tshián-hák ê lâng buē-hiáu-tit siá khah tshim ê jī, iáh lóng buē-hiáu-tit siá phue; siat-sú ū-sī siá phue, kī-tiong siōng-īng thóo-jī, lóng bô kué-seh, hōo khuànn phue ê lâng buē bīng i ê ì-sù, tsiū uē tshò-gōo, nā-sī phok-hák ê lâng siá-phue, khah siōng sī īng tshim ê jī-gán, hōo lâng khuànn-liáu lóng buē-hiáu-tit, m̄ tàt-tiòh siá pèh-uē-jī ê phue, tak-kù hun-bīng lóng buē tshò-gōo, iáh-sī kuē siá, lâng nā oh siá, kiám-tshái tsit-géh-jit, kiám-tshái kuí-nā géh-jit, put-lūn ta-poo-lâng, hū-jîn-lâng, í-kip gín-á, lóng-tsóng uē-hiáu-tit siá phue, koh sóo-siá tak-kù hun-bīng, hōo khuànn phue ê lâng it-tsīn uē hiáu-tit i ê sū, bián-tì tshò-gōo .

論白話字 ê 利益, 葉漢章牧師著, 1885

Lūn Pèh-uē-jī ê Lī-ik, Iáp Hàn-tsióng Bók-su tù, 1885

--- 台日大辭典(台文譯本)---

kuē [快] (1) 姓。 (2) 容易。

kué-seh [解說] 說明; 解釋。

tsiū uē tshò-gōo (就會錯誤)

2.

我照我愚戇#的意見#，將白話字#kap 孔子字# sann-pí 來論#，毋是嫌孔子字#無路用#；不過講白話字#較#快捌#，予人#較緊進步#；毋免到久久定定#予字縛 teh#。又閣合佇男婦老幼#，貧賤富貴逐等#的人#攏讀#會起#。按呢#kiám 毋是不止#大#路用#？

Guá tsiàu guá gū-gōng ê ì-kiàn, tsiong pèh-uē-jī kap Khóng-tsú-jī sann-pí lâi-lūn, m̄-sī hiām Khóng-tsú-jī bô lōo-īng; put-kò kóng pèh-uē-jī khah khuài bat, hōo lāng khah-kín tsìn-pōo ; m̄-bián kàu kú-kú tiānn-tiānn hōo jī pāk-teh . Iū koh hāp tī lâm-hū ló-iù, pîn-tsiān hù-kuì tàk-tíng ê lāng lóng thak ē khí. Án-ni kiám m̄-sī put-tsí tuā lōo-īng?

白話字 ê 利益，劉茂清著，1886

Pèh-uē-jī ê Lī-ik, Lâu Bôo-tshing tù, 1886

sann-pí(相比)

3.

近來佇滿州#攏無啥物#聽見交戰#的消息#。總是 8 月 30#號#佇華太島西岸#，有一所在#號做芝加溝#遐#有大#交戰#。日俄#相創五點鐘#久#。俄死的#有百三名#，日死傷 7 个#。日#有得著俄#的軍裝不止#濟#。了後華太島#攏安靜#。

Kīn-lâi tī Buán-tsiu lóng bô sím-mìh thiann-kinn kau-tsiàn ê siau-sit. Tsóng--sī 8 guéh 30 hō tī Huâ-thài-tó sai-pîng-huānn, ū tsit sóo-tsāi hō-tsò Tsi-ka-kau hia ū tuā kau-tsiàn. Jit-Ōng sio-thâi gōo tiám-tsing kú. Ōng sí-ê ū 130 miâ, Jit sí-siong 7-ê. Jit ū tit-tiōh Ōng ê kun-tsong put-tsí tsē. Liáu-āu Huâ-thài-tó lóng an-tsīng.

4.

佇東京#濟濟人# teh 議論個城 nih# 有遐爾大# 擾亂# 較大面# 是# 因為 kóng-tshat 濫糝拔刀# 去剗人#。所以 teh tsham-siâng 然後檢采毋准警察# 繕# 刀#，干焦予個繕槌仔# 親像西國警察# 的樣#。佇 11# 號#，日上等# 的戰艦# 號做三立#，忽然發火佇佐世保# 的港內#。別# 的戰船# 派水兵# 來鬥# 拍# 火#，m̄-kú 三立# 的火藥庫# 有發# 火#，船# tsiū 黏牢佇海底#。死傷# 的兵# 真濟#，也# 揣攏無 sin-si# 的有 600 名#。Iáu-buē# 知起火# ê in-tuann

#°

Tī Tang-kiann tsē-tsē lāng teh gī-lūn in siānn-nīh ū hiah-nī tuā jiáu-luān khah tuā-bīn sī in-uī kóng-tshat lām-sám puih-to khi thāi lāng. Sôo-í teh tsham-siâng jiân-āu kiám-tshái m̄-tsún kóng-tshat hā to, kan-ta hōo in hā thuī-á tshin-tshiūnn se-kok kóng-tshat ê iūnn. Tī 11 hō, Jit siōng-tíng ê tsiàn-lām hō-tsò Sam-lip, hut-jiân huat-hué tī Tsò-sè-pó ê káng-lāi. Pát ê tsiàn-tsūn phài tsuí-ping lâi tàu phah hué, m̄-kú Sam-lip ê hué-iōh-khòo ū huat hué, tsūn tsiū liām-tiâu tī hái-té. Sí-siong ê ping tsin-tsē, iā tshuē lóng bô sin-si--ê ū 600 miâ. Iáu-buē tsai khi-hué ê in-tuann.

交戰 ê 消息，臺南府城教會報編輯室著，1905

Kau-tsiàn ê Siau-sit, Tâi-lâm Hú-siānn Kàu-huē-pò Pian-tsip-sik tù, 1905

5.

我一時#ka-kī# 感覺十#分# 的歹勢#。心肝鼓撲撲惱#，面#tsiū 發烘#，大概#kán 有紅紅#。Nā-sī 伊顛倒# 是真大方#hāi-tsāi#。我一時#雖然# 是真歹勢#，m̄-kú 一見# 對這# 个女性若準# 佇 sím-mih 所在# 捌# 看伊的面#，而且是真熟#，宛如# 早捌 sann-bat (相捌)# 的款式#。Nā-sī 這時# 較# 想都想不出# 伊的名#。

Guá tsit-sī ka-kī kám-kak tsáp-hun ê pháinn-sè. Sim kuann-kóo phók-phók-tshíng, bīn tsiū huat-hōng, tãi-khai kán ū âng-âng. Nā-sī i tian-tò sī tsin tãi-hong hāi-tsāi. Guá tsit-sī sui-jiân sī tsin pháinn-sè, m̄-kú it-

kiàn tuì tsit ê lú-sìng ná-tsún tī sím-mih sóo-tsāi bat khuànn i ê bīn, jī-tshiánn sī tsin sīk, uán-jū tsá bat sann-bat ê khuán-sit. Nā-sī tsit-sī khah siūnn to siūnn put-tshut i ê miâ.

--- 台日大辭典(台文譯本)---

hāi-tsāi [亥在] 老神在在，自在。

Nā-sī [但是] 獨獨，干但。

6.

隔幾若日#攏無接#著回 phue#，心#真著急#，時時等候#。忽然佇一#个 mng-poo# pàng 課後#有郵差#提一張#phue#來#。看彼个批囊#就知是一#个女性#寄#的批#。我直覺#是妙寄#的。接#--來 tsiū 走去一位#肅靜#的所在#來開#。果然是#，真歡喜共伊讀#。內容#寫 án-ni#。

Keh kuí-nā-jit lóng bô tsiap tiòh huê phue, sim tsin tiòh-kip, sī-sī tán-hāu. Hut-jiân tī tsit ê mng-poo pàng-khò āu ū iû-tshai thèh tsit-tiunn phue lâi. Khuànn hit ê phue-lông tsiū tsai sī tsit ê lú-sìng kià ê phue. Guá tit-kak sī Biâu kià--ê. Tsiap--lâi tsiū tsáu-khì tsit-uī siok-tsīng ê sóo-tsāi lâi khui. Kó-jiân sī, tsin huann-hí kâ i thák. Lâi-iông siá án-ni.

疼你贏過通世間，賴仁聲著，1955

Thiànn Lí Iānn Kè Thong Sè-kan, Luā Jîn-sing tù, 1955

mng-poo (晚晡)

7.

「我只是綴你 teh 看#。」查某#囡仔#越頭#過來,用一#个真天真閣浪漫#的笑容#共應#,「嘛毋知影你為啥物#佇遐#咧吐大氣#。」

"Guá tsí-sī tuè lí teh khuànn." Tsa-bóo gín-á uàt-thâu--kuè-lâi, iōng tsit ê tsin thian-tsin koh lōng-bân ê tshiò-iông kā ìn, "Mā m̄ tsai-iánn lí uī siánn-mih tī hia leh thóo tuā-khuì."

8.

「你看彼个燈塔#。討海#的人#會當倚靠燈塔#來揣著靠岸#的漁港#。少年#的時#,嘛想欲親像 tshan-tshiūnn#來奉獻#ka-kī#。總是#,這陣#ka-kī#煞 bê-sit#佇烏烏暗暗#的海中央#。」

"Lí khuànn hit ê ting-thah. Thó-hái ê lāng ē-tàng uá-khò ting-thah lâi tshuē tiòh khò-huānn ê hî-káng. Siàu-liân ê sî, mā siūnn beh tshan-tshiūnn ting-thah lâi hōng-hiàn ka-kī. Tsóng-sī, tsit-tsūn ka-kī suah bê-sit tī oo-oo-àm-àm ê hái tiong-ng."

9.

「阮庄跤#囡仔#較#毋捌#，老師#án-ne#共#gún#鼓勵過#，後擺#我#tiō#知影作文#愛按怎寫矣#！後來#去小雞籠仔讀初中#，老師#出一#个#風颳天#的題目#予阮寫#。彼年9月#拄仔透風颳#，一時溪水#漲#懸#煞做大水#。水淹#甲欲到眠床#頂#。你厝#nih#若淹#過水#，可能#就知影#，彼#ká-ná#世界大亂#咧#。雞仔#，鴨仔#趕去眠床#頂#無打緊#，連田螺#，水雞#，水蛇#都趕入來#。彼時#，阮老爸#拄好佇外口#作穡#無轉來#。我就將阮兄弟姊妹#按怎佇驚惶中全心#合力#，袂輸抵抗共匪仔#拍#過來這幕#寫#落來，閣加上結尾上#精彩這段#。」

"Gún tsng-kha gín-á khah m̄-bat, lāu-su án-ne kā gún kóo-lē--kuè, āu-pái guá tiō tsai-iánn tsok-bûn ài án-tsuánn siá--ah! Āu--lâi khì Sió-ke-lang-á thak tshoo-tiong, lāu-su tshut tsit ê 'Hong-thai-thinn' ê tê-bók hōo gún siá. Hit nî 9 guéh tú-á thau hong-thai, tsit-sî khe-tsuí tiùnn kuân suah tò tuā-tsuí. Tsuí im kah beh kàu bîn-tshêng tít. Lí tshù-nih nā im kuè tsuí, khó-lîng tiō tsai-iánn, he ká-ná sè-kài tuā-luân--leh. Ke-á, ah-á kuánn khì bîn-tshêng tít bô tánn-kín, liân tshân-lê, tsuí-ke, tsuí-tsuâ to sô--líp-lâi. Hit-sî, gún lāu-pē tú-hó tī guā-kháu tsoh-sit bô tng-lâi. Guá tiō tsiong gún hiann-tī tsí-muē án-tsuánn tī kiann-hiánn tiong kâng-sim hâp-lîk, bē-su té-khòng kiōng-huì-á phah kuè-lâi tsit bôo siá--lòh-lâi, koh ka-siōng kiát-bué siōng tsing-tshái tsit tuānn."

愛你 kap 愛伊平仔濟，盧誕春著，1997

Ài Lí Kap Ài I Pînn-á Tsē, Lôo Tàn-tshun tù, 1997

甲: 再變調